No. 75.

JAVASCHE COURANT.

ZATURDAG *den 21sten Juni* 1828.

'S Lands Drukkerij op maandag aanstaande, den 23sten dezer, uithoofde van het op dien dag gevierd wordende feest ter verjaring van den slag van *Waterloo*, gesloten zullende zijn, zoo zal op dingsdag daaraanvolgende geene Courant worden uitgegeven.

OFFICIEEL GEDEELTE.

Door Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal zijn de volgende dispositien genomen:

CIVIEL DEPARTEMENT.

BENOEMD:

Tot waarnemend prokureur generaal bij het hoog geregtshof, waarnemend advokaat-fiskaal voor de land en zeemagt, Mr. *J. H. Spiering*, thans president van den raad van justitie te Batavia.

Tot provisioneel waarnemend president van den raad van justitie te Samarang, Mr. *G. J. Sieburgh*, thans lid in dien raad, belast met de functien van ommegaand regter in de afdeeling Samarang.

Tot waarnemend lid in het hoog geregtshof, Mr. *L. H. du Bus*, tot dus verre waarnemend lid in den raad van justitie te Samarang.

Tot waarnemend ommegaand regter in de afdeeling Samarang, het fungerend lid bij den raad van justitie te Samarang, Mr. *E. J. Geertsema*.

Tot waarnemend resident der Preanger Regentschappen, *O. C. Holmberg de Beckfelt*, thans resident te Pekalongang.

Tot resident van Pekalongang, *M. H. Halewijn*, laatstelijk resident ter Zuid- en Oostkust van Borneo.

Tot resident van Djocjokarta, Mr. *J. F. W. van Nes*, thans fungerend resident aldaar.

Tot inspecteurs van financien, *J. B. de Linge*, thans boekhouder bij de generale directie van financien en *L. Launy*, thans assistent resident van Buitenzorg.

Tot algemeenen ontvanger te Batavia, *J. Schill*, thans met die functien belast.

Tot boekhouder bij de generale directie van financien, *H. J. Meijaderts*, gewezen secretaris der algemeene rekenkamer.

Tot sequester te Batavia, *H. R. Focquin*, thans secretaris van de wees- en boedelkamer aldaar.

Tot [illegible], *M. Kemmer*, laatstelijk secretaris, waarnemend fiskaal en magistraat te Banda.

Voorts heeft Zijne Excellentie de Kommissaris Generaal de waarneming der functien van assistent resident van Buitenzorg opgedragen aan den hem toegevoegden ambtenaar, jonkheer *A. G. d'Anethan*.

BATAVIA, *den 20sten juni 1828*.

De Resident van Pekalongang heeft zich in persoon naar *Bator* begeven, ten einde door zijne tegenwoordigheid in de nabijheid der geinsurgeerde landen, zoodanige maatregelen te nemen, als voor het belang der zaak dienstig zullen bevonden worden.

De 2de luitenant *Wiggers* was den 11den dezer van *Bator* met een goed detachement infanterie en 70 pradjoerits, over *Telogo* naar het *Kalie Beber*sche gemarcheerd. De mas rongo *Mangoon Diwirio*, demang van het ooster distrikt van *Karangkobar*, heeft hem op dien togt vergezeld, en is den 14den te *Bator*, over *Wonosobo* en *Serang*, terug gekomen, met het berigt dat de 2de luitenant voornoemd geen vijand ontmoet had, maar eenige plaatsen had aangetroffen, die de duidelijkste kenmerken droegen van *Bivouacquen* van vele muitelingen te zijn geweest; en dat alle de dessa's, alwaar de heer *Wiggers* gepasseerd was, door de inwoners geheel verlaten waren geworden, hetwelk tot dus verre nog nimmer had plaats gehad.

De luitenant *Wiggers* was te *Wonosobo* gebleven en had zijn detachement infanterie en pradjoerits naar *Serang* terug gezonden. *Iman Moesba* en *Maas Laerah*, die in die streken eene hoofdrol spelen, zouden volgens ingewonnen berigten met 500 muitelingen zich in de dessa *Tegal-Sarie* ophouden.

Wij hebben ook eenige ophelderende berigten omtrent de zaken in de Madion ontvangen. Het schijnt dat de onaangenaamheden, die aldaar ontstaan waren, en die de tegenwoordigheid van den Resident van Djocjokarta hadden vereischt, hoegenaamd geene ernstige gevolgen zullen hebben, en zich alleen bepaalden tot eenig verschil, dat gerezen was tusschen den hoofd regent in die streken en eenige zijner onder regenten, welk verschil door de tusschenkomst van het Gouvernement schijnt vereffend te zijn. De tijdingen ten minsten, die wij van alle kanten ontvangen, zijn zeer geruststellende.

IN OFFICIEEL GEDEELTE.

BATAVIA, *den 20sten juni 1828*.

Zoo ooit eene instelling voor de Europesche bevolking in deze gewesten belangrijk mag genoemd worden, dan is het voorzeker die van den zoogenaamden *Burgerlijken stand*. Wij zullen hier niet herhalen al het geen dat vroeger reeds in Europa, om het nuttige van die instelling te betoogen, in het breede en met zoo veel waarheid gezegd is geworden. Maar wij houden ons overtuigd, dat een ieder, die op *orde* en *regelmaat* gesteld is, het altoos als eene wenschelijke zaak zal beschouwd hebben, dat ook alhier een *Burgerlijke stand* werd ingevoerd, waardoor vele ongelukken en onregtvaardigheden zouden voorgekomen zijn geweest . . . .

Wij vernemen dus met genoegen, dat de weldadige instellingen van het Bestuur dezer gewesten, op den voor elken Nederlander onvergetelijken dag van den 18den dezer, door het arresteren van een *Reglement voor den Burgerlijken stand, voor de Christenen en Joden in Nederlandsch Indië*, door Z. E. den Kommissaris Generaal, vermeerderd zijn geworden. Wij hopen dat wij spoedig in de gelegenheid zullen worden gesteld, van dat Reglement, waarbij elk onzer, voor *zich* en *zyne betrekkingen*, zulk een groot belang heeft, aan onze lezers bekend te mogen maken.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den 25sten december*.

De Moniteur beantwoordt in volgender voege de aanvallen van de dagbladen der oppositie, die eenen oorlog in het Oosten als onvermijdelijk beschouwen:

Wij veronderstellen, met hen, dat de Gezanten vertrokken zijn: wat is dit vertrek, in verband met het tractaat van den 6den juli, de eenigste zekere en onveranderlijke maatstaf van alle mogelijke gissingen over de zaken van het Oosten? Want de mogendheden zullen, noch gezamenlijk, noch afzonderlijk, ooit iets anders willen, dan hetgeen zij gewild hebben, de menschheid te hulp te komen, het bloedstorten te doen ophouden, en zulks zonder eenige andere schadeloosstelling te verwachten dan de dankbaarheid der slagtoffers, de bewondering der geschiedenis en de bescherming van den geen, die over de Koningen waakt.

Ligt hierin een' oorlog opgesloten? waar is er het tooneel van? welk is het grondgebied waarom men strijdt? welke regten heeft men te handhaven? welke gevallen zijn niet meer dan voorzien bij het tractaat? een tractaat van tusschenkomst en niet van overwinning.

De tusschenkomst is verhinderd; de bemiddelaars verwijderen zich en zij zullen gewis slechts een korten tijd behoeven te wachten, dat diegenen zelve, die geweigerd hebben hen te hooren, verzoeken zullen om gehoord te mogen worden.

Wat het doel der tusschenkomst betreft; dat niet anders geweest is, en nimmer anders zijn zal dan om het bloedvergieten te stuiten, dit doel zal ongetwijfeld bereikt worden, zoo het al niet bereikt mogt zijn. De wapenstilstand zal bestaan door de versperring der oorlogswegen voor de versterkingen; het gevecht zal ophouden bij gebrek aan vechtenden; dit is het doel van het tractaat; de overwinning van Navarino heeft het niet geschonden, maar heeft hetzelve geheel vervuld, et dit heeft ons doen zeggen, dat deze overwinning de zaken in het Oosten heeft beslist.

Wij blijven het gelooven, en wij hebben eenig regt om het met vertrouwen volte houden, in denselfden geest en in dezelfde bewoordingen, tegen diegenen, die ons voorspelden, in 1820, dat de constitutie der Cortes door geheel Europa zonde rondgaan; in 1821, dat de oostenrijkers niet uit de Abruzzes zouden trekken; in 1822, dat Frankrijk den moed niet had om Spanje aantevallen; in 1823, dat deszelfs legers er zouden omkomen als gedurende den oorlog der onafhankelijkheid; in 1824, dat de russische armee de Pruth was overgetrokken; in 1825, dat Engeland zich van St. Domingo meester maakte; in 1826, dat Oostenrijk, Groot Brittannie en Rusland waren overeengekomen om Turkije te verdeelen, met uitsluiting van Frankrijk; en in 1827, dat het Kabinet van St. James D. Pedro naar Lissabon terugvoerde, of D. Miguel naar Brasilie geleidde.

Ziedaar, dag voor dag en met bewijzen gestaafd, het programma der uitwendige politiek en van de diplomatieke voorspellingen van de oppositie, gedurende een tijdvak van zeven jaren. Kunnen wij tegen zulke tegenstanders niet een weinig zelfvertrouwen aan den dag leggen? geeft dit ons geen regt, ons op de gebeurtenissen te verlaten en hunne dwalingen en misrekeningen, niet alleen aan onze lezers, maar ook aan henzelven, onder het oog te brengen?

GENOOTSCHAP VAN WATERLOO.

In de laatste vergadering van den Raad van Bestuur van het Genootschap, zijn tot leden van hetzelve benoemd geworden, de heeren: *W. Anthonitz*, magazijn-meester van vivres, thans op wachtgeld; *J. Arathoon*, koopman alhier; *G. S. Baud*, kommies expediteur ter algemeene secretarie; *D. O. Bekking*, 1ste klerk ter algemeene secretarie; *J. A. van Berkel*, 1ste kommies bij de directie van 's lands produkten en civiele magazijnen; *J. C. Beth*, lid der factorij der nederlandsche handelmaatschappij; *H. Boekhoff*, kommies der recherce alhier; . . . *van Braam*, officier bij de koninklijke marine; *P. P. Briet*, apotheker der 2de klasse alhier; *A. Bussingh*, notaris alhier; *T. G. Cantervisscher*, landheer alhier; *T. J. Cantervisscher*, 1ste kommies bij de directie van 's lands produkten en civiele magazijnen; *J. van der Crab*, apotheker alhier; *A. J. Croese*, kommies bij den assistent resident van Krawang; *S. van Dokkum*, opziener van de 1ste klasse der civiele gebouwen alhier; *P. A. Evers*, kommies bij het departement der inkomende en uitgaande regten; *M. H. Feugen*, hoofd-kommies bij de algemeene rekenkamer; *F. J. Goltdammer*, koopman alhier; *J. M. Gonsalves*, koopman alhier; *A. D. C. de Groot*, secretaris vopr de inlandsche zaken ter algemeene secretarie; *J. G. C. de Groot*, 2de kommies ter algemeene secretarie; *W. de Groot*, burger alhier; *J. A. C. A. Gronovius*, klerk bij de directie van 's lands middelen en domeinen; *J. R. A. von Gutzlaf*, particulier alhier; *D. de Haan*, koopman alhier; *J. E. Witte van Haemstede*, lid van de weeskamer; *P. Hagenaar*, magazijnmeester van kleeding te Weltevrede; *H. J. Knoerle*; *W. A. Kreke*, apotheker der 3de klasse; *L. van Leeuwen*, koopman alhier; *J. B. de Linge*, inspecteur van financien; *J. P. T. Mayor*, 2de algemeene secretaris; *P. A. Oelrichs*, kommies boekhouder bij het departement der inkomende-en uitgaande regten alhier; *P. J. Overhand*, 1ste kommies bij de algemeene secretarie; . . . *van de Poll*; *C. J. H. van Rooijen*, ambtenaar; *J. A. Sander*, apotheker der 3de klasse; *J. B. Scherius*, koopman alhier; Baron *von Schuerbrandt*, 2de luitenant; *Shoenermark*, 1ste luitenant ingenieur; *J. Schuurmans*, agent van de factorij der nederlandsche handelmaatschappij; *J. B. Seiler*, 1ste luitenant kwartiermeester; *J. J. Hora Siccama*, kontroleur der landelijke inkomsten der 1ste klasse te Anjer; *J. Speet*, koopman alhier; *G. J. Stierling*, 2de kommies bij de algemeene secretarie; *H. Tilleman*, chirurgijn majoor; *J. B. Tresling*, advocaat en prokureur; *C. H. Veit*, hoofd-kommies bij het marine departement; *M. Veit*, 1ste kommies bij de examinatie der algemeene boeken; *G. Verbrugh*, chirurgijn der 2de klasse; *C. M. Visser*, 1ste kommies bij de algemeene rekenkamer; *H. Waardenaar*, gew. adjunct pakhuismeester alhier, *A. L. Weddik* jr. kadet ter zee, bij de koloniale marine; *G. Wittenrood*, 1ste kommies bij de algemeene rekenkamer; *J. H. Zimmmerman*, koopman alhier.

Vervolg der Land- en Zeetogten van *Olivier*.

Geestdrift voor mannen, die zich om de wetenschappen verdienstelijk maken, en met een doordringend en scherp oordeel aan het rijk der natuur nieuwe en nog ongekende eigenschappen afdwingen in het belang van ons eigen geluk, heeft zeker een regt op beveiliging tegen bedilzieke aantijgingen, en verdient de meeste onderscheiding, om dat die geestdrift aan een loflijk oogmerk toe te schrijven is. Daarom wil ik nog gaarne bekennen, dat mij de vooringenomenheid van den heer *Olivier*, ten gunste van de heeren *Reinwardt* en *Blume*, als een gunstig teeken voor de vervulling van onze verwachting voorkomt, te meer, die vooringenomenheid uit dankbaarheid en hoogachting schijnt voort te vloeijen.

Is men nu door dank verbonden aan eenen persoon en bezielt hoogachting voor dezelve onze borst, dan is men ook zorgvuldig op den roem van dien persoon gesteld, dewelke eenen zoo grooten en onbeperkten invloed op onze gewaarwordingen uitoefent. Die zorgzame naauwgezetheid zal dus den heer *Olivier* zeker tot geleidsman hebben gediend en voorgelicht in het beoordeelen der welvoegelijkheid van den naam: *Humboldts van Java*. De heer *Olivier* is gevolgelijk bekend geweest met de groote vordering, die wij uithoofde van die sinonimen jegens de heeren *Reinwardt* en *Blume* bevoegd zijn te doen gelden, want anders had de heer *Olivier* met deszelfs dank en hoogachting eene gewaagde casus positie in de wereld gebragt en ons zonde voor alle teleurstelling geen ander verhaal blijven dan de welbekende spreuk: *montes parturiunt rediculus mus nascetur*.

Is men geneigd aantenemen, dat de heeren *Reinwardt* en *Blume* geroepen zijn den sluijer weg te schuiven, die voor thans nog vele onderwerpen der natuurlijke historie van *Java* met eenen nimbus van geheimen bedekt houdt, dan schijnt eene scrupuleuze wederlegging van een geschrif als dat van den heer *Olivier* overtollig te worden, want eene oppervlakkige verhandeling en aanstipping van zaken, wier grondige openlegging wij van de heeren *Reinwardt* en *Blume* mogen verwachten, kan alleenlijk voor een moment eenigen invloed uitoefenen, en verdwijnt en verblindt *voor de lichtstralen*, die een groot verstand over die zaken zal verspreiden!

Maar wanneer een werk als dat van den heer *Olivier* niet schroomt in de verhandeling over *Java* inbreuk te doen op de historische kennis van dat gewest, en ons dingen uit de speciale statistiek en de kultuur historie op den mouw speelt, die uit hunnen aard geschikt zijn twijfelingen te opperen aangaande de kennis van zaken, wier grondige kennis in geenen deele algemeen is, dan vermeen ik evenwel, dat eene kleine toelichting der land- en zeetogten van den heer *Olivier*, beschouwd als een geestvoortbrengsel dat men in het Vaderland *als onmisbaar* aangeprezen heeft, als geheel nutteloos niet kan beschouwd worden.

Nooit heeft een land, dat uit kleine beginselen een groot en magtig Rijk geworden is, meer verpligtingen gehad dan *Holland* aan deszelfs overzeesche bezittingen in *Azië*. Die verpligtingen kunnen niet bekommerd worden door de noodwendigheid, waarin het zwak begin der staatwording van *Holland* zich geplaatst zag, de ontwikkeling der krachten van een koloniaal stelsel als de gevaarlijke kans van een groot monopool te beproeven.

Zoo kreeg de daarstelling eener Hollandsch Oost-Indische Compagnie in den beginne van 1602 haar beslag. Het Moederland was op dien tijd voor deszelfs dierbaarste regten in eenen strijd op leven en dood gewikkeld, en dus was ieder middel welkom, hetwelk gedurende dien moeijelijken politieken staat van zaken de hand bood, om het groote oogmerk, onafhankelijkheid van Spaanschen overmoed en dwingelandij, te bereiken.

En aangezien de diensten groot waren, die de Compagnie betoonde in het belang der vrijheid van ons Vaderland, (wier zonen, reeds voor dien tijd, in den wanhopigen strijd tegen onderdrukking, tot het besluit overhelden, den geboorten grond die voor eene regtmatige vrijheid verloren scheen, aan de zee terug te geven) zoo moesten de voorregten van gewigt zijn die men aan dat groote ligchaam toestond.

Men zag eenen handelstand op *Java* met een souverein gezag bekleed en de suzerainiteit in het Moederland was enkel nog in den vorm te zoeken. In het belang van den handel onbepaald te heerschen, was de leus, en alle ondernemingen waren aan de voorwaarden van eene onmiddelijke, meest mogelijke winst gebonden en onderworpen.

De koopman was geroepen de vierschaar te spannen en het regt was vrij en onafhankelijk, *zoo ver als het met de leerstellingen van een handelsoogmerk in overeenstemming te brengen was*.

Daarom ook was aan eene spoedige ontwikkeling der zedelijke vermogens van het volk op *Java* niet te denken, want volksvlijt en de veredeling der menschen zijn eigenschappen, die den mensch nooit anders dan onder den invloed der zegeningen van een liberaal stelsel versieren en een souverein en magtig ligchaam, dat deszelfs bestaan verschuldigd is aan een handelsmonopool, zou zijne belangen slcht hebben bevorderd door het preken van zekere burgerlijke vrijheid, van industrie, het openen der bronnen voor dezelve, door het opleiden van een volk tot eenen meer beschaafden stand.

In het lot van het Moederland was dat der volkplantingen opgesloten. Het monopool der kompagnie werd in den stroom der gebeurtenissen bedolven, die een gevolg waren van den geest des tijds, rijk aan ervaring en arm aan den grootsten stelregel, „*door voorbeeld en de lessen des ongeluks wijzer en beter te worden*."

De Hollandsche Oost-Indische kompagnie bestond niet meer; twee tusschen regeringen hadden zich op Java vertoond. Het gezag des Franschen *Keizers* was niet anders dan een meteoor aan den staatkundigen gezigteinder. Het Engelsche interregnum was van eenen langeren duur en zal eene beoordeeling in het vonnis vinden, hetwelk de Genius der geschiedenis, met onpartijdigen ernst, over den verledenen tijd zal moeten vellen.

Het Nederlandsche Koningrijk had 1814 en 1815 zijn beslag verkregen door de teruggave der kolonien, die in Engelsche handen geweest waren. Maar het waren de volkplantingen niet meer, die voor 2 eeuwen daarom aan Holland eene alle verwachting te boven gaande winst hadden gegeven, omdat Holland in de stiptste opvolging van deszelfs uitsluitend stelsel, alle andere mededinging uitsloot en in de gelegenheid gesteld was aan die winsten zijne fondsen dienstbaar te maken.

De kolonien bestonden niet meer die vroeger, in de verkeering met het Moederland, in eene volstrekte afhanklijkheid gesteld waren, in dier voege, dat het wel aan de handelsbevoegdheid van een uitsluitend magtig ligchaam toeteschrijven is, dat de bloei dezer kolonien eenen minder gunstigen voortgang heeft genomen, als zonder die beperkingen het geval zoude geweest zijn.

Een staat was geboren, die onder den zegenrijken invloed van eensgezindheid en van eenen welwillenden Koning, *heterogeen* gestemde volksstammen tot een heilzaam doel had weten te verbinden en de handelsgeest der Nederlanders moest, bij een veranderd koloniaal stelsel, nieuwe bronnen tot bejaging van rijkdommen opspeuren. Dit stelsel was gegrond op eene vrije gemeenschap van alle beschaafde volkeren en was ook in ons Vaderland de broeder leus geworden voor stamgenooten, die tot dus ver streng en afgetrokken in hatelijke spanning tot elkander waren.

Dit stelsel, waar vrijheid des vertiers, in belang van nationale nijverheid en vlijt, het grond idee geworden is, was een orgaan geworden, de waarde der volkplantingen uit een ander en meer verheven oogpunt te beschouwen en te beoordeelen, en daarom moest de vroeger in hooge waarde gehoudene stelling verdwijnen, naamlijk: dat eene kolonie *niets anders* dient te zijn dan eene handelskolonie en dat aan de vereischten en oogmerken dezer merkantile volksplanting alle overige heilzame takken van den nationalen rijkdom ondergeschikt blijven.

Zijne Majesteit de Koning liet het zich welgevallen, overeenkomstig de grondwet, het souvereine gezag over de Kolonien in 1815 te aanvaarden, die, ingevolge van den eersten Parijschen vrede en naar aanleiding der te Londen den 13den augustus en 29sten october 1814 geslotene tractaten, aan Neerland terug gevallen waren. Dat handelvrijheid, (voor zoo ver die in de verhouding tot andere Staten bestaan kan, want onbeperkt, zo lang de koopman niet grondeerlijk is, zou dezelve even zoo ongerijmd voorkomen als onbepaalde vrijheid zijn moet, zoo lang de menschen niet het kenmerk eener sublime en volmaakte verlichting dragen), en de aanmoediging van alle andere takken van volksvlijt en industrie altijd des vaderlijk gezinden Konings oogmerken waren, daaromtrent kan wel geen twijfel bestaan.

Bij de opening der vergadering der Generaal-Staten in october 1824, gaf de Monarch het verlangen te kennen, zich over de beginselen eener handelsvrijheid, met alle naburige Staten te verstaan, ook de daarstelling eener Nederlandsche Handelmaatschappij heeft aan dat principe geen hinder kunnen toebrengen, want derzelver oogmerk is in de bevordering van den nationalen handel, scheepvaart, scheepsbouw, van landbouw te vinden, in het beleggen van werkelooze kapitalen; het is geen stof of beursenspel, want het berust op eene edele en veilige aanwending van een gedeelte van het nationaal vermogen.

Had men in diervoege de hand aan het groote werk gelegd,

toen de *triumviren* met 's Konings lastbrieven toegerust van 1816 tot 1819 de Oost-Indische zaken te regelen hier gekomen waren, of had men later zielskracht genoeg gehad de misslagen te verbeteren, die een gevolg geworden waren van die regeling, *dan zoude het* onnoodig geweest zijn eerst na verloop van zeven rampzalige jaren te begrijpen, dat het palladium van voorspoed voor een schoon en rijk gewest, in het opwekken en aanmoedigen van *alle* volkskrachten, voor een doel, te zoeken is, dat men, wanneer eene handelskolonie tevens geschikt is voor eene landbouwvolksplanting, industrie en cultuur niet krachtdadiger bevorderen kan dan door het slaken der boeijen, waarin dezelve zich bevinden; en door het betrachten der voornaamste verpligting, die aan de binnenlandsche staatkunde in het vis a vis van landbouw en industrie opgelegd is, namelijk: *veiligheid en vrijheid* voor de aanwending van kapitaal en volksvlijt, eerbied voor eigendommen, daar waar het begrip van eigendom nog niet algemeen erkend is.

En deze kolonie, die te verscheidene tijden een behoedmiddel geweest is voor de metropool-staten, die van het oogenblik aan dat eene handels-kompagnie de gedaante van een souverein staatkundig ligchaam aannam, groot en gewigtig op de belangen van Neerland gewerkt heeft, die aan het moederland de middelen bezorgde zich vrij te vechten van spaanschen euvelmoed en hoon, die aanleiding gaf dat de edele vlugtelingen, die liever 's levens vrijheid aan onstuimige baren toevertrouwden dan in slavernij te zuchten (Barlaimont in Granv. Geusen) den grond gelegd heeft van Neerlands heldenroem op zee; diezelfde kolonien zijn sedert Valentijn en dus sedert meer dan honderd jaren zoo arm geworden aan vaderlandsche verdiensten om de historische wetenschappen van die kolonien, dat Olivier's geschrif *een onmisbaar werk geworden is!*

Het is waar! wij hebben voor ons Java even zoo weinig eenen Corneliis van Hooft of eenen Gibbon gevonden, als wij tot dus verre op eenen Humboldt van Java mogen bogen.

Memorien, consideratien, oppervlakkige reisverhalen, bijdragen, journalen en vrijmoedige gedachten, die veel zeggenswaardige, ware zaken met het hatelijk gewaad van eenen onverzoenlijken wrok omkleed hebben, kunnen niet in aanmerking komen bij de kennis van een land, dat overrijk is aan bouwstoffen voor een klassisch-geschiedkundig werk.

Is het op rekening der lotgevallen van onze kolonien te zetten, dat zich tot dus verre nog geen schrander vernuft hier of in het schoone vaderland aan die gewigtige taak heeft willen of durven wagen!? Voor dat groote werk is de tegenwoordige tijd bijzonder geschikt, *want de bittere kelk is ledig, die bijna overvloeide* en de tijd van kalmte en van vertrouwen is in de plaats getreden; de dwaasheden der partijzucht kunnen geene reden meer tot klagen geven waar de gevoelens van welwillendheid pogen, alles te stemmen om door verdienstelijke handelingen eene onderscheiding te zoeken en waar het verdienst niets is wanneer het niet met verzaking van alle bijoogmerken aan de algemeene welvaart toegewijd wordt.

De geschiedenis van onzen tegenwoordigen tijd hier in Indie zal stofs genoeg vinden om als een leerrijk voorbeeld de middelen [illegible] heeft kunnen redden, dat dat door misslagen [illegible] heid, ja zelfs tot minachting [illegible] om willekeur, zwakte, en ongepasten trots, de bron van heillooze gebeurtenissen, door regtvaardigheid, kracht en de harten wegslepende welwillendheid te doen opvolgen; en hoe groot het vertrouwen op eigene krachten moet geweest zijn om, aandruischende tegen de vooringenomenheid voor dingen die op den leest van *automanie* geschoeid waren, met sterken arm neder te werpen wat te voren half vergaan en wormstekig der instorting nabij was; neder te werpen, zeg ik, om een nieuw en trotsch gebouw van volkswelstand te gronden. *In het metaal* zal dan de Genius der geschiedenis met blinkende letteren des magtigen en grooten man's naam drijven, die in het kort bestek van eenige jaren daden verrigtte en instellingen gedaan heeft, die voldoende zouden geweest zijn om eenen schoonen en langen leeftijd duurzaam te versieren; die door wijze wetten zijnen opvolger tot het volgen van deszelfs voetstappen verpligt, en daarom alleen op eene altijd durende dankbaarheid rekenen mag. En de dood, die alle edele en groote bedrijven ontziet, zal den naam niet delgen van HEM, die thans hier onder ons leeft met 's Konings vertrouwen en 's Konings gezag bekleed, en die zich boven alle partijschappen te verheffen weet, om dat zijn roem op volksgeluk en op de zuiverste bogmerken gegrond is, de harten, die met tegenstreving den rug aan de leerstellingen der menschlievendheid toegekeerd hadden, omdat de teleurstellingen te erg waren, wederom aan den Koning te verbinden.

Op dien naam zal de vernielende stroom der jaren geene magt uitoefenen en ware het ook, dat schroom, als een gevolg der misleidingen van Indie's welstand in vroegere dagen, dat bedilzieke naijver over het verdienst van groote mannen in het algemeen, of dat een gebrek aan kennis van daadzaken, of dat andere redenen, die des menschen geest beknellen, zich nog verder geroepen hielden in de vergadering der volksvertegenwoordigers moedeloosheid en ongepaste twijfelingen over den toestand onzer bezittingen hier in Indie te verspreiden.

Daarom ook wil ik het niet aan ons Vaderland verwijten, dat een geschrif als dat der land- en zeetogten van den heer *Olivier* voor onmisbaar heeft kunnen doorgaan. Een verwijt van dien aard zal mij nooit in den zin komen! Wij weten immers wel hoe het in vroegere dagen wel eens heeft mogen gebeuren, dat de staat van onze Indische zaken, dat de oorsprong en de voortgang van meest belangrijke gebeurtenissen, voor het Vaderland in een geheel ander *koloriet* gebragt en voorgedragen was dan volgens waarheid en overtuiging had moeten geschieden. De gevolgen van zulke illusien hebben helaas! maar te dikwerf aan de uitkomst van een palliatiefmiddel beantwoord en hebben nog het gevolg gehad, dat een wantrouwen alle tijdingen gestempeld heeft, om dat verscheidene daarstellingen niets anders behelsden dan hetgeen men *moest* weten in het belang van die illusie, en niet waarop men een regt had en wat tot eene openlegging van daadzaken en maatregelen noodig was.

Hoe natuurlijk dus dat een werk, wiens schrijver in de gelegenheid was zichzelve de apologie van onpartijdigheid en van andere goede eigenschappen van eenen schrijver te houden, (de heer *Olivier* is mede redacteur van het maandschrift - Cibèle) toejuiching heeft moeten vinden bij eene natie, die door het geloof dat dezelve hecht aan verscheidene verkeerdheden van die land- en zeetogten maar te duidelijk te kennen geeft, dat de misleiding over den waren toestand van Indië *erg* is.

En thans overgaande tot de beoordeeling der facta die het dikwerf genoemde geschrif tot een boekdeel heeft doen aanzwellen zal ik in de eerste plaats beproeven het bewijs te voeren dat de heer *Olivier*, de door denzelven ten hoogste aangeprezene vereischten van eene reisbeschrijving, als daar zijn *waarheid, taalkennis, hedendaagsche geschiedenis en aardrijkskunde, kunstkennis, beknoptheid der daarstelling, en het vermijden der zwakte van aan de eigenliefde te veel te offeren*, in het geheel niet gekend heeft, of, ondanks die kennis, niets heeft willen onbeproefd laten, om van onze ligtgeloovigheid partij te trekken.

(*Het vervolg hierna.*)

SCHEEPSBERIGTEN.

BATAVIA.

Aangekomen.

Junij 18—schip *Diederieka*, J. Hector, van Hamburg den [illegible] junij.—brik *Tan Gouanseng*, Bandar, van Cheribon den [illegible] dito, passagiers: de heeren F. C. Stout, H. Cook en H. A. Marchal.

Vertrokken.

Junij 19—schip *De Zeeuw*, C. Rickels, naar Middelburg, passagier: de heer J. C. Bachnitzer.—brik *Carolina*, Tarroedien, naar Japara.
Junij 20—Eng. schip *Morleij*, B. J. Williams, naar Soerabaija.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. korvet *Anna Paulowna*; schepen Cornelis Houtman, Elizabeth, Concordia, Fortitudo, De Vrouw Maria, Mastora, Minerva, Kolonist, Diederieka; brikken l'Aram, Eliza, Johanna Maria, Merkus, Osiris, Pakalongang, Dorothea, Clementine, Tan Gouanseng; schoeners Fathalhair, Rembang, Blora; bark Radjah Walie. — Eng. schepen Mathuis of Huntlij, Carolina.— Amerik. schepen Ganges, Asia; brik De Witt Clinton. — Hamburgsch schip Sophia. — Portugeesch schip Gratidao. — Chineesche jonken Tjiok Anian, Kim Heaksoen, Thaij soen, Hokgoan.

SAMARANG.

Aangekomen.
Geen.

Vertrokken.

Junij 14—Amerik. schip *Catharina*, B. C. Dean, naar Antwerpen.—brik *Dorothea*, A. Riggs, naar Soerabaija. — Sumanapsch schip *Fatoor Rachman*, K. Looper, naar dito, met Z. M. troepen.

SOERABAIJA.

Aangekomen.
Geen.

Vertrokken.

Junij 13—schoener *Sirius*, Ths. Deighton, naar Sumanap.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. [illegible] Fair Armenian, Aurora, Rosalie, Sumanap, Fatal Barie, Fatalkair, Buitenzog, Alijda; brikken Margaretta, Teksing, Margaretha Engeltina, Kim Hokhin; schoener Dircke; kotter Dolphijn. — Eng. schepen John, Marmion.—Spaansch schip Maria. — Chineesche wankangs Engkiet, Sinhien.

GRISSEE.

Aangekomen.
Geen.

Vertrokken.

Junij 12—schoener *Lamber*, Dalangan, naar Bankallang.

Schepen liggende ter reede.

Schepen Idroes, Jadul Karim, Fait Allam, Faidul Karim, Manok, Lord Minto, Machbarie, Joesoor; brikken Wilhelmina, Sophie, Pompelmoes, Berkatanjar, Kampar, Geap Goan, Salee; schoeners Anna Getruida, Herman Willem Daendels, Fatal Mobin.

---

jongste gewas, en zoo veel mogelijk van padie gezuiverd, de olie en de stroozakken van eene goede kwaliteit.

De leverancie van deze artikelen geschiedt vrachtvrij in de pakhuizen van de plaatsen respectivelijk, de rijst in goede, gave, dubbelde stroozakken en de olie in goed fust, waarvoor den lande niets zal mogen worden in rekening gebragt; de overvoor geschiedt voor rekening en risico van de aannemers.

De levering moet voor al de plaatsen geschieden in de maanden october of november aanstaande, met uitzondering van Toboalie, alwaar de helft zal worden geleverd in de maanden october en november aanstaande, en de wederhelft in de maanden februari of maart 1829.

De schepen, welke de rijst te Jeboes leveren, moeten de terug reis naar Java doen langs de oostkust van Banka, om te Pankal-Pinang en Batoe Roessa Tin intenemen, indien aldaar tin in voorraad en te verzenden is, en dat tin naar herwaarts overbrengen. En zullen, ten einde de rivier van Marawang te kunnen binnen loopen, niet dieper moeten gaan dan 9 à 10 voeten.

Ook het schip, hetwelk de rijst voor Soengieliat levert, kan de olie leveren voor Pankal-Pinang en Marawang benoodigd, de diepgang mag niet meer zijn dan 9 à 10 voeten, om de rivier van Marawang te kunnen binnen loopen en het aldaar aanwezige tin intenemen.

De hoeveelheid tin op Pankal-Pinang, Batoe Roessa en Marawang, welke onder ultimo december 1828 aanwezig kan zijn, wordt begroot op c. c. 300 kojangs.

Het wordt aan de keus der aannemers overgelaten, om voor den overvoer der goederen, voor Blinjoe en Toboalie, zoodanige schepen te bezigen, als zij zullen goedvinden; deze schepen zullen het aldaar aanwezige en te verzenden tin naar Batavia overvoeren.

De aannemers voor de levering van de bovenstaande artikelen zijn gehouden, om de ondervolgende goederen op vracht mede te nemen, te weten:

Naar Muntok, 23,983 pond meel; 19,750 pond gezouten spek, of zoo veel minder als het Gouvernement doelmatig zal vinden; 500 pond thee; 8000 flesschen roode wijn; 95,454 ponden zout, en eenige kojangs scheepsbehoeften.

Naar Jeboes, 95,454 pond zout.

Naar Pankal-Pinang, 114,546 ponden zout.

Naar Toboalie, 114,545 ponden zout.

De vrachtgoederen voor Muntok benoodigd, zullen van Batavia afgescheept worden.

Het benoodigde zout, zoo wel voor Muntok, als voor de overige districten, kan van zoodanige hoofd-depôts (met uitzondering van Tanara) afgescheept worden als met het belang van de aannemers het meeste zal overeenkomen.

De schepen, welke, zoo wel de rijst, olie en de stroozakken, voor rekening van de aannemers, leveren, als de voor Banka bestemde goederen op vracht aldaar overbrengen, mitsgaders het tin van daar terug voeren, moeten telkens vooraf worden geëxamineerd en goedgekeurd.

De hoedanigheid van de te leveren rijst, olie en stroozakken zal worden geconstateerd, door de eerste autoriteit, ter plaatse waar de aannemers dezelve zullen afschepen. Deze autoriteit dezelve van eene goede kwaliteit bevindende, zal daarvan monsters aanhouden en behoorlijk verzegelde monsters aan den kommissaris van Banka toezenden, welke als dan zal doen letten, dat de ladingen overeenkomstig dezelve worden uitgeleverd en de kwaliteit worde geconstateerd en goedgekeurd, door degeen die dezelve voor 's lands rekening zullen ontvangen, des noodig, door commissien daartoe door het bestuur van Banka te benoemen.

De gadinghebbenden worden mits dien verzocht, voor of op den 15den juli, hunne billetten van inschrijving, verzegeld, en met bekendstelling op het couvert van hunnen naam en woonplaats, mitsgaders van die van hunne gemagtigden te Batavia, en onder aanhaling van deze advertentie, intezenden, voor zoo veel Batavia aangaat, aan den Directeur van 's lands producten en civiele magazijnen, en op de andere residentien van Java en Madura aan de respective residenten, welke ambtenaren bij deze verzocht worden, om gemelde billetten aan den endergeteekenden toetezenden.

Op den 15den juli, zullen de billetten worden geopend en de uitbesteding verder gevolg nemen, waar bij de inschrijvers of derzelver gemagtigden zich tegenwoordig dienen te bevinden, en wel ten kantore van den ondergeteekenden, 's voormiddags te 10 ure.

De minste inschrijvers zullen van de definitive aannemers ontvangen eene premie van ¼ pCt.

De Directeur van 's lands producten en civiele magazijnen,
J. C. REIJNST.

—Wordt bekend gemaakt, dat, ten kantore van den Resident van Kadoe, eene inschrijving is geopend, voor de aldaar benoodigde rijst tot ultimo juni 1829. De rijst moet zijn van den jongsten oogst en geleverd worden regtstreeks aan den verbruiker, zonder tusschenkomst van 's lands pakhuizen, en voorts op zoodanige voorwaarden, als ten kantore voornoemd ter lezing liggen, en bij de uitbesteding zullen worden bekend gemaakt.

Gegadigden worden verzocht, hunne inschrijvings billetten, omschreven met de benaming: Inschrijving rijst Kadoe, voor of uiterlijk op den 1sten juli aanstaande aan den resident van Kadoe intezenden; zullende op dien dag de uitbesteding plaats hebben ten overstaan van de concurrenten, of hunne gemagtigden, als welke zich daar ter plaatse op dien tijd zullen bevinden.

De definitive aannemer zal aan den minsten inschrijver uitkeeren ¼ pCt. premie, te berekenen naar het calculatief bedragen van de leverantie.

De Directeur van 's lands producten en civiele magazijnen,
J. C. REIJNST.

—De Resident van Batavia, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, maakt bij deze bekend, dat hij op woensdag den 25sten aanstaande, ten zijnen kantore op Weltevreden publiek zal uitbesteden het onderhoud van de karwagentuigen van de posterijen in de afdeeling Batavia, te rekenen van den 1sten juli aanstaande, tot en met den 30sten juni 1829.

De gegadigden worden uitgenoodigd om hunne inschrijvings billetten, te behoorlijker tijd, intezenden en om de te houden uitbesteding te komen bijwonen.

De Resident voornoemd,
Bij absentie.
Batavia, *De Secretaris,*
den 16den juni 1828. B. J. ELIAS.

—De Resident van Batavia, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, zal op woensdag den 25sten aanstaande ten zijnen kantore te Weltevrede, publiek uitbesteden de leverancie van:

1500 flesschen arak, 1ste soort, en
300 « « gestookt op 20 graden, benoodigd voor de natuurkundige kommissie te Buitenzorg.

De gegadigden worden uitgenoodigd om de te houden uitbesteding te komen bijwonen, en om voor of op dien tijd hunne inschrijvings billetten, vergezeld van monsters der arak die zij aannemen te leveren, intezenden.

De Resident voornoemd,
Bij absentie.
Batavia, *De Secretaris,*
den 16den juni 1828. B. J. ELIAS.

—De Resident van Batavia maakt hiermede bekend, dat door Z. M. schoener WINDHOND, in zee is opgevischt eene sloep, lang 16 en breed 5 voet, buiten boord zwart en binnen boord groen geschilderd; en roept te vens op alle degenen, welke vermeenen mogten eenige aanspraak daarop te kunnen maken, om zich te dien einde zoo spoedig mogelijk, en uiterlijk binnen den tijd van drie maanden, na dato dezer, aantemelden aan het residentie bureau in het Gouvernements gebouw te Weltevrede, dan wel ten kantore van den haven- en equipagiemeester alhier, alwaar dezelve inmiddels gedeponeerd is; zullende na ommekomst van den voorschreven termijn over dezelve overeenkomstig de bestaande bepalingen worden beschikt.

De Resident voornoemd,
Bij absentie.
Batavia, *De Secretaris,*
den 16den juni 1828. B. J ELIAS.

—Debiteuren van het vendu-kantoor, nalatig in de voldoening van het door hen verschuldigde over de maand februari jl., worden bij deze aangemaand, om hetzelve voor den 28sten dezer aanstaande, ten vendu-kantore te komen voldoen, ter vermijding van geregtelijke vervolging.

De Resident van Batavia.
Bij absentie.
Batavia, *De Secretaris,*
den 19den juni 1828. B. J. ELIAS.

—Op dingsdag den 1sten juli aanstaande, des voormiddags te 10 ure, zal ten kantore der residentie Japara en Joana worden uitbesteed het gewoon onderhoud aan alle de civiele gebouwen in deze residentie, gedurende het loopende jaar.

De inschrijvings-billetten zullen voor dien tijd aan het residentie kantoor, alwaar inmiddels de noodige inlichtingen te bekomen zijn, volgens de voorschriften van het reglement voor de uitbestedingen, moeten worden ingezonden.

Japara, *De Resident van Japara en Joana,*
den 13den juni 1828. DE VOGEL.

—De Resident van Kadoe maakt bij deze bekend, dat ten zijnen kantore eene inschrijving is geopend voor de levering in het militair magazijn alhier, van rijst en koffij, voor den tijd van een jaar, ingaande met 1° juli aanstaande en eindigende met 30 juni 1829.

De gegadigden zullen hunne gesloten inschrijvings-billetten kunnen inzenden ten kantore voornoemd, en zulks voor of op den 27sten dezer; zullende den 28sten, des voormiddags te 11 ure, in tegenwoordigheid der belang-

(Het vervolg in het Bijvoegsel.)

Bijvoegsel der Javasche Courant.

ZATURDAG, *den 21sten Juni* 1828.

bbenden, de billetten geopend worden en voorts de
ning bij den afslag geschieden, ingevolge het 8ste arti-
l van het provisioneel reglement op het houden van
ublieke uitbestedingen.

De voorwaarden voor deze uitbesteding liggen ter le-
ng op het residentie bureau te Magellang, en voorts bij
n chef van het 4de militair departement te Samarang en
n fungerend onder-inspecteur in de residentie Kadoe.

Magellang, *De Resident van Kadoe*,
en 12den juni 1828. F. G. VALCK.

De Resident van Passaroeang brengt bij deze ter kennis
n elk en een iegelijk, dat door onderscheidene per-
nen der residentie in zee zijn opgevischt de volgende
ederen, waarvan de eigenaren onbekend zijn, als:

Op de hoogte van Passaroeang, eene praauw Padoewang,
oot circa een en een halve koijang, zonder zeil, treil
dak.

Zeventien stuks balken, van differente dimensien.

Negen stuks roerbalken, lang 10 voet, breed 2½ duim, dik
duim, en

Drie en twintig stuks oplangers, van differente dimensien.

En worden mitsdien bij deze opgeroepen alle degenen,
elke vermeenen daarop aanspraak te kunnen maken, ten
nde, na betaling van het opvischloon, en op vertoon
n behoorlijk bewijs van eigendom, dezelve terug te er-
ngen; zullende in geval zich niemand mogt opdoen,
praauw Padoewang en houtwerken, binnen den tijd
n twee maanden, na dato dezer, publiek aan den
eestbiedenden, ten behoeve van den lande, worden
rkocht.

Passaroeang, *De Resident voornoemd*,
13 juni 1828. H. J. DOMIS.

De waarnemend Resident van Rembang, als daartoe
hoorlijk geautoriseerd, maakt andermaal aan elk en een
gelijk bij deze bekend, dat op den 15den juli aan-
ande, publiek aan den meestbiedenden, zal worden ver-
cht een aan den lande toebehoorende drie mast logger,
gende in de dessa Kalie-Oentoe, afdeeling Toeban,
sidentie Rembang.

Rembang, *De waarnd. Resident voornoemd*,
n 14den [illegible] DE SALIS.

VASTGESTELDE PRIJZEN.

	Batavia.		Samarang.		Soerabaija.	
	guld.	cents.	guld.	cents.	guld.	cents.
...wen brood de 14 oncen.	„	25	„	30	„	33⅓
...kens-vleesch het katje.	„	26¼	„	50	„	34
...en-vleesch het pond . .	„	20	„	16	„	18

MARKTPRIJZEN.

	Batavia.		Samarang.		Soerabaija.	
	guld.	cents.	guld.	cents.	guld.	cents.
...pper-olie per takker of 33 bottels.	11 à 13	„	10	„	8	33⅓
...tjang-olie dito dito. . .	8	„	9	„	7	66⅔
...mpel-olie per pikel. . .	„	„	30	„	21	„
...t per koijang.	100	„	95	„	80 à 90	„
...m per gantang.		50	„	19	„	21
...andhout de vadem van 18 voeten op 6	10	„	12	„	11 à 12	„

EDICTALE CITATIEN.

Alzoo President en Leden in den Raad van Justitie te
atavia, aan den advokaat Mr. *Ocker Gevaerts*, voor en
n wege President en Leden in de desolate boedelka-
er alhier, als administrerende den insolventen boedel
n wijlen *A. de Nijs junior*, heeft verleend appointe-
t van edictale citatie bij edicte en bepaald den dag
n regten, tegen den 31sten juli 1828;

Zoo is het, dat ik *H. F. Schouten*, eerste deurwaar-
er en gezworen exploiteur bij den Raad van Justitie
oornoemd, bij deze voor de eerste maal dagvaard alle
ekenden en onbekenden, die eenig regt, actie of pretentie
p voornoemden boedel vermeenen te hebben, om op
oensdag den 31sten juli 1828, 's morgens te half acht
re precies, te compareren ter rolle van den Raad van
ustitie alhier, dan wel eenen gemagtigden te zenden, ten
nde te zien dienen van eisch.

Aldus gepubliceerd en geafficheerd, na voorgaanden
klokslag, van de puije van het raadhuis te Batavia, den
12den juni 1828.

De eerste deurwaarder en gezworen ex-
ploiteur bij den raad van justitie voornd.
H. F. SCHOUTEN.

Voor het land.

—Alzoo de Raad van Justitie te Samarang, op het daartoe
door den fiskaal R. O. bij denzelven Raad, in dato 28
mei, bij rekest gedaan verzoek, geaccordeerd heeft citatie
bij edicte tegen allen en een iegelijk, die eenigen eigendom,
actie of pretentie vermeenen te hebben, op de hieronder-
volgende goederen, als:

Een engelsche gedrukte sarong, een kranjang javasche
tabak, wegende bruto elf katjes, drie stuks blaauw mo-
rees, een pakje vogelnestjes, wegende vier tailen, eene
zak Palembangsche gambier, wegende bruto veertig katjes,
een zakje Riouwsche gambier, wegende bruto negen kat-
jes, welke goederen, door de beambten der recherche te
Samarang en Torbaija, zijn aangehouden, waarvan de eige-
naren, onbekend zijn

Zoo is het, dat ik ondergeteekende eerste deurwaarder
en gezworen exploiteur bij den Raad van Justitie te Sa-
marang, mits deze voor de eerste maal oproep elk en een
iegelijk, welke eenig regt, actie of pretentie vermeenen te
hebben op de hierbovengenoemde en gespecificeerde goe-
deren, om in persoon of wel door gemagtigden te com-
pareren, op woensdag den 9den juli 1828, 's morgens te
half acht ure, ter openbare rolle van gemelden Raad,
ten einde hunne pretentie aantegeven, te verifieren, en
voorts te procederen als naar regten, sub poene dat aan
de non-comparanten een eeuwig stilzwijgen zal worden
opgelegd, en dat voor het profijt van dien, of bij gebreke
van eene deugdelijk bevondene pretentie, de meergemelde
goederen zullen worden verklaard aan den lande te zijn
vervallen.

Aldus gepublicеerd en geafficheerd, te Samarang, den
9den juni 1828.

De eerste deurwaarder voornoemd,
A. PIJL.

—*Pro Fisco.*

Alzoo President en Leden in den Raad van Justitie te
Soerabaija, op het daartoe door den fiskaal bij denzel-
ven Raad, *Jacobus Cornelis Schultz*, R. O. gedaan ver-
zoek, hebben verleend het derde default en de profijten
van dien regtens, met admissie tot het doen van eene
vierde citatie exsuperabundantie, bij *edicte ad valvas
curiæ*, op en tegen alle degenen, die vermeenen mogten
eenig regt, actie of pretentie te hebben op 1 ijzeren anker,
wegende 250 ponden; 80 bossen bindrotting; 30 deksels
(toetoop sadjie) en 1 verrekijker, welke goederen door
de ingezetenen van de dessa Tambak op het eiland Ba-
viaan, zijn gered van zekere in de nabijheid van dat
eiland omgeslagen schoener, genaamd DE HOOP, zonder
dat het vaartuig zelve is gered geworden; alsmede tot het
dienen van intendit;

Zoo is het, dat ik *Dirk Swart*, eerste deurwaarder
en gezworen exploiteur bij voornoemden Raad, bij deze
voor de vierde maal exsuperabundantie dagvaard alle de-
genen, die vermeenen mogten eenig regt, actie of pre-
tentie te hebben op de hierboven beschreven goederen,
om op woensdag die zijn zal den 16den juli 1828, des
morgens te half acht ure, in persoon dan wel bij ge-
magtigden te compareren, ter openbare rolle van meer-
genoemden Raad, op deszelfs gewone audientie zaal, ten
einde te [illegible] met de verificatoire
bescheiden van dien en daartegen te procederen als naar
regten, sub poene tegen de nalatigen of non-comparan-
ten, dat zij zullen worden verklaard van hun regt en
pretentie te zijn versteken, en hun deswege zal worden
opgelegd een eeuwig stilzwijgen.

Aldus geafficheerd en gepubliceerd, na voorgaanden
klokslag, van de puije van het raadhuis te Soerabaija,
den 12den juni 1828.

De eerste deurwaarder en gezworen exploiteur
bij den raad van justitie voornoemd,
D. SWART.

—*Pro justitia.*

Alzoo President en Leden in den Raad van Justitie te
Batavia, op het daartoe door den fiskaal bij denzelven
Raad, *Jan van der Vinne*, R. O., voor en van wege
het Gouvernement van Nederlandsch Indië gedaan ver-
zoek, hebben verleend het tweede default en admissie tot
het doen eener derde citatie bij *edicte ad valvas curiæ*,
op en tegen alle degenen, die vermeenen eenig regt,
actie, aanspraak of pretentie te hebben op eene som
van ƒ 428 - 21, zijnde het zuiver provenu van eenige

door het departement van inkomende- en uitgaande regten te Batavia, op publieke verkooping gevenduceerde goederen en artikelen, waarvan de eigenaren onbekend zijn;

Zoo is het, dat ik *L. J. Jeekel*, deurwaarder en gezworen exploiteur bij den Raad van justitie voornoemd, bij deze voor de derde maal dagvaard allen en een iegelijk, welke zouden vermeenen eenig regt, actie, aanspraak of pretentie te hebben op het hierboven vermelde vendu-rendement van *f* 428-21, om op donderdag den 24sten juli 1828, des morgens te acht ure precies, ter openbare rolle van welmelden raad, in persoon dan wel bij gemagtigden te compareren, ten einde het tweede default te purgeren, alsnog hun vermeend regt of pretentie te instituëren, voorts te zien dienen van intendit, met de verificatien daartoe specterende, en alsnog te aanhooren zoodanigen eisch en conclusie, als door den fiskaal voornoemd, tot confiscatie van welmelde penningen zal worden gedaan en genomen, daartegen te antwoorden en te procederen als naar regten, sub poene tegen de nalatigen of non-comparanten, dat zij zullen worden verklaard van hun regt en pretentie te zijn verstoken, en hun deswege zal worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen.

Aldus geafficheerd en gepubliceerd, van de puije van het raadhuis te Batavia, den 12den juni 1828.

De deurw. en gezw. expl. bij denzelven raad,
L. J. JEEKEL.

—*Pro Fisco*.

Alzoo President en Leden in den Raad van Justitie te Soerabaija, op het daartoe door den fiskaal bij denzelven Raad, *Jacobus Cornelis Schmidt*, R. O., gedaan verzoek, hebben verleend appointement van citatie bij *edicte ad valvas curiæ*, op en tegen alle degenen, die vermeenen mogten eenig regt, actie of pretentie te hebben op twee praauwen Tenkong, lang van 25 tot 27 voeten en breed van 2 tot 4 voeten, welke aan het zeestrand van het eiland Madura, bij Sampang, verlaten en zonder bekende eigenaars zijn gevonden; alsmede eene praauw Tjemplong, lang 31, en breed 10 voeten, welke insgelijks aan genoemd zeestrand bij Bata-Laiar, verlaten en zonder bekenden eigenaar is gevonden;

Zoo is het, dat ik, *Dirk Swart*, eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij voornoemden Raad, bij deze voor de eerste maal dagvaard alle degenen, die vermeenen mogten eenig regt, actie of pretentie te hebben op de hierboven omschreven praauwen, om op woensdag die zijn zal den 23sten juli 1828, des morgens te half acht ure, in persoon dan wel bij gemagtigden te compareren ter openbare rolle van meergenoemden Raad, op deszelfs gewone audientie zaal, ten einde hun vermeend regt en pretentie te instituëren, voorts te aanhooren zoodanigen eisch en conclusie als door den fiskaal R. O., zal worden gedaan en genomen tot toewijzing van meergemelde praauwen aan den lande, daartegen te antwoorden en te procederen als naar regten.

Aldus geafficheerd en gepubliceerd, na voorgaanden klokslag, van de puije van het raadhuis te Soerabaija, den 14den juni 1828.

De eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij den raad van justitie voornoemd,
D. SWART.

VENDU-DEPARTEMENT.

Op dingsdag den 24sten juni 1828.

Voor het negotiehuis van de heeren *Oezard* en *Schouten*, op de Groote Rivier, van wijnen in kisten, van *Ellinckhuizen* E. S., ijzer- en staalwerken, timmermans gereedschappen, lijwaden, lakens, pik, teer en glaswerken, enz. enz.

Op woensdag den 25sten juni 1828.

In het lokaal der Beurs, voor rekening van diverse kooplieden, van velerhande soorten van negotie goederen.

Op donderdag den 26sten juni 1828.

's Avonds om 7 ure.

In een der lokalen van de Societeit de Harmonie, voor rekening van den heer *Aron Jakometti*, van eenige boeken, volgens rond te zenden catalogus; alsmede eenige Certificaten van den Nederlandsch Indischen Achterstand.

Op vrijdag den 27sten juni 1828.

Voor de pakhuizen van de Factorij der Nederlandsche Handelmaatschappij, van bier, aangebragt per DE ZEEUW, en andere provisien, waskaarsen, glas- en messenwerk, mahonie houten meubelen, ligte hoeden, lakens, flanellen, fraaije sopha kleedjes, fijne kast lijwaden, katoenen servetgoed, marroquin leder, zoomede eenige nieuwe brusselsche rijtuigen en eene partij juweelen.

VERKOOP VAN GOEDEREN.

—Te koop, 50,000 metselsteenen, liggende aan den westerweg bij de 9de paal, en te huur de helft in een groot steenen woonhuis, staande te Goenongsaharie; adres bij
M. RUDOLPH.

—Beste ontanige padie, en versche Soerabaijasche aardappelen, in de winkel van *J. F. Goltdammer*.

—Bij *J. F. Goltdammer* te bekomen: extra fijn dames laken van differente kleuren.

—Uit de hand te koop, de twee apotheeken, eene benedenstad dienende voor de stadsapotheek, en eene op Rijswijk behoorende aan den boedel van wijlen den heer *Gerrit Rensing*, in leven stadsapotheeker, met derzelver magazijnen en bijbehooren, op voordeelige voorwaarden; te bevragen bij den mede-executeur *L. Heukevlugt*.

Batavia, *19 juni 1828*.

HUWELIJKEN.

Married.] On the 12th instant, by the Revd. *Lenting*, *Augustus L. Forestier* Esq., to *Elizabeth Wallis* of *Croydon*, England.

GEBOORTEN.

Heden verloste van eene dochter, de echtgenoot van
M. J. LOUIS.

Salatiga, *den 10den juni 1828*.

NAGELATEN BOEDELS.

Alle degenen, die iets verschuldigd zijn dan wel te pretenderen hebben van den boedel van wijlen den luitenant der 19de afdeeling nationale infanterie *Win*[illegible] gelieven daarvan opgave of betaling te doen, binnen den tijd van twee maanden, aan de ondergeteekende boedelmissarissen

Soerakarta,	SCHIPPERS, *kapt. der*
den 28sten mei 1828.	HAVINGA, *2de luit. der*

POST-KANTOOR.
BATAVIA.

Wordt ter kennis van het publiek gebragt, dat aan het postkantoor te Batavia paketten voor brieven geopend zijn, om te worden verzonden:

naar	schip	kapitein
Antwerpen,	*Ned. schip Fortitudo*,	Bulsing.
Nederland,	*dito dito Elizabeth*,	Pakes.
Antwerpen,	*dito brik Eliza*,	Jacometti.
Japan,	*dito dito Cornelis Houtman*,	G. de Jong.
Siam,	*dito dito Concordia*,	Bos.
Cochin China,	*dito brik l'Anam*,	Nancij.
Hamburg,	*Hamb. schip Sophie*,	Spliedt.

Het paket brieven voor Nederland met kapitein *Bulsing*, voerende het schip FORTITUDO, zal op zaterdag den 21 dezer, voor twaalf ure, worden gesloten.

BATAVIA,	*De Postmeester,*
den 19den juni 1828.	P. A. B[illegible]

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

Ten vervolge der uitnoodiging van den 5den juni, verzoekt de ondergeteekende nogmaals allen die iets schuldig zijn aan de particuliere Handel Societeit te Japan, die zaken met hem te vereffenen, uiterlijk op den 19den dezer aanstaande, daar hij zich anders in de onaangename verpligting gebragt ziet, de nalatigen in regten te vervolgen.

16 juni. PISTORIUS.

—De Factorij der Nederlandsche Handelmaatschappij, pachter der amfioen over Java en Madura, maakt bekend, dat de onderpacht voor den verkoop van amfioen in het klein, in de residentie Bantam, voor de laatste zes maanden van het loopende jaar 1828, in te gaan op den 1sten juli aanstaande, zal worden verkocht te Ceram, op donderdag den 26sten dezer, des morgens te 11 ure.

De Factorij der Nederlandsche Handelmaatschappij, pachter der amfioen over Java en Madura.

Batavia	A. MEIJER, *lid.*
den 18den juni 1828.	F. H. SPENGLER,

—Te huur, of uit de hand te koop, een huis en erf staande op Goenongsaharie; adres den heer *Engelman* op Noordwijk, hoek drossers pad.

—Ter gelegenheid van den slag van Waterloo, bal in de Militaire Kantine te Weltevrede, den 25sten juni; vrije entrée. PRUD'HOMME.

—Te huur, om met 1° juli aanstaande te aanvaarden, zeker huis, in de binnen Nieuwpoortstraat alhier gelegen, voor als nog geoccupeerd door den notaris *A. Bussing*; adres ter secretarie der weeskamer alhier.

FOCQUIN.

Batavia, *den 19den juni 1828*.

—Namens de loge *La Fidèle Sincérité*, worden alle leden die daartoe geregtigd zijn, uitgenoodigd tot de viering van het feest van *St. Jan*, op vrijdag den 27sten juni 1827, des avonds te half zeven ure, in het gebouw der loge.

De Secretaris,

Batavia,	A. A. VINJU.
den 20sten juni 1828.	

—De Heeren inteekenaren op de Javasche Courant worden bij deze herinnerd dat hun loopend abonnement expireert met den laatsten van de tegenwoordige maand; en dat zij, verlangende dat abonnement te continueren en de couranten geregeld te ontvangen, den inteekeningsprijs voor de tweede zes maanden van het jaar 1828, voor den eersten juli aanstaande, aan 's Lands Drukkerij zullen moeten doen geworden, of, voor zoo ver zij zich buiten Batavia ophouden, een bewijs, dat tot dat einde door hen *f* 20:— in 's Lands kas is gestort.

Te BATAVIA, TER LANDS DRUKKERIJ.